

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 20. jula 2020. godine
Br. ref.:RK 1585/20

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI163/18

Podnosilac

Kujtim Lleshi

**Ocena ustavnosti Obaveštenja, KMLC br. 134/2018, Državnog tužioca,
od 15. oktobra 2018. godine,
Rešenja, Apelacionog Suda Republike Kosova AC. br. 4737/2017,
od 3. avgusta 2018. godine i Naloga, P. br. 224/15, Privatnog izvršitelja
od 11. oktobra 2017. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnet od strane Kujtim Lleshi, iz opštine Đakovica, kojeg zastupa Yll Xhiha, advokat iz opštine Đakovice (u daljem tekstu: podnosilac zahteva)

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava Obaveštenje Državnog tužilaštva Republike Kosovo [KMLC. br. 134/2018] od 15. oktobra 2018. godine (u daljem tekstu: Državno tužilaštvo) i Rešenje Apelacionog Suda Republike Kosovo [AC. br. 4737/2017] od 3. avgusta 2018. godine (u daljem tekstu: Apelacioni Sud) a u vezi sa nalogom Privatnog izvršitelja Gj.R. [P. br. 224/15] od 11. oktobra 2017. godine (u daljem tekstu: Privatni izvršitelj).

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti gore navedenog Obaveštenja, Rešenja i Naloga, putem kojih je, po navodima podnosioca zahteva, došlo do povrede njegovih prava i osnovnih sloboda koje su zagarantovane stavom 2 člana 3 [Jednakost pred zakonom] i članovima 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 33 [Načelo Legaliteta i Proporcionalnosti u Krivičnim Postupcima], 46 [Zaštita imovine] i 54 [Sudska zaštita prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav). Podnosilac zahteva takođe tvrdi i povredu Konvencije o eliminisanju svih oblika diskriminacije žena i Univerzalne deklaracije o Ljudskim Pravima, ne precizirajući koji su to članovi ova dva međunarodna instrumenta bili povređeni u njegovom slučaju.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32. [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o Radu).

Postupak pred Sudom

5. Dana 23. oktobra 2018. godine, podnosilac zahteva je putem pošte podneo zahtev pred Ustavnim Sudom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 31. oktobra 2018. godine, podnosilac zahteva je podneo pred Sudom i jedno Rešenje Vrhovnog Suda u vezi sa nekim drugim slučajem koji je sproveden u izvršnom postupku a koje je, po navodima podnosioca zahteva, doneto u istim okolnostima kao što su i u njegovom slučaju.
7. Dana 5. novembra 2018. godine, Predsednica Suda je imenovala sudiju Gresa Caka-Nimani za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Selvete Gërxhaliu-Krasniqi (predsedavajuća), Bajram Ljatifi i Radomir Laban.
8. Dana 14. novembra 2018. godine, podnosilac zahteva je podneo popunjeni obrazac Sudu.
9. Dana 26. novembra 2018. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva i zatražio je od njega da popuni službeni obrazac Suda i da

podnese i ovlašćenje koje potvrđuje da ga advokat, Yll Xhiha, zastupa pred Sudom.

10. Dana 6. decembra 2018. godine, Sud je primio popunjeni obrazac zahteva od podnosioca zahteva kao i ovlašćenje o njegovom zastupanju pred Sudom.
11. Dana 27. juna 2019. godine, Sud je zatražio od podnosioca zahteva da obavesti Sud u kojoj se fazi nalazi njegov slučaj i da objasni da li je došlo do nekog proceduralnog delovanja, tako što će pridružiti odgovarajuću dokumentaciju. U nastavku, Sud je takođe zatražio od podnosioca zahteva za tačno precizira koju odluku ili odluke javnih vlasti on osporava pred Sudom.
12. Dana 12. jula 2019. godine, podnosilac zahteva je obavestio Sud u vezi sa statusom slučaja i precizirao je da on osporava i Nalog Privatnog izvršitelja [P. br. 224/15] od 11. oktobra 2017. godine.
13. Dana 23. aprila 2020. godine, Sud je poslao jednu kopiju zahteva Državnom tužilaštvu, Apelacionom Sudu, Privatnom izvršitelju i Raiffeisen Banci Kosovo J.S.C. (u daljem tekstu: Raiffeisen Banka).
14. Dana 24. juna 2020. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno, većinom glasova je preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

15. Dana 23. decembra 2005. godine, "Be-Kom" d.o.o, zastupljena od strane podnosioca zahteva i Raiffeisen Banke, su potpisali jedan Sporazum o Kreditu [br. 13575] u vrednosti od četiri stotine hiljada (400,000) evra. Gore navedeni sporazum je potpisan od strane podnosioca zahteva, u svojstvu zajmopromaoca; F.Ll., odnosno, supruga podnosioca zahteva, u svojstvu zajmoprimalaca; B.Ll. i E. Ll., u svojstvu kozajmopromalaca, kao i S. Ll. i B.C., u svojstvu supruga kozajmopromalaca. Sporazum o zalogu je bio dodatak gore navedenom Sporazumu o Kreditu. Isti je bio i potpisan od strane gore navedenih lica.
16. U periodu između 18. septembra 2007. godine i 11. septembra 2011. godine, podnosilac zahteva, kao zastupnik "Be-Kom" d.o.o, i B.Ll. i E.Ll. i Raiffeisen Banka, su takođe potpisali i druge Sporazume o Kreditu, Sporazum o kreditnim linijama, Sporazum o zalogu kao i Sporazum o Hipoteci. Sporazumi o hipoteci su bili registrovani u Katastarskoj kancelariji u Đakovici, po sledećim rešenjima: (i) Rešenje o registraciji hipoteke [br. protokola 337/07] od 19. septembra 2007. godine od strane Katasarske kancelarije u Đakovici na ime B. Ll.-së ; kao i (ii) Rešenja [br. protokola 337/07] od 19. septembra 2007. godine; [br. 142/08] od 22. aprila 2008. godine; [br. 345/08] od 19. septembra 2008. godine; i [br. 254/08] od 14. jula 2008. godine, a na ime podnosioca zahteva.
17. Jednog neodređenog dana, po spisima predmeta i uzimajući u obzir da Sporazumi o kreditu nisu bili ispoštovani od zajmopromalaca, samim tim i od strane odgovarajućih kozajmopromalaca, Raiffeisen Banka se, u svojstvu

kreditora obratila Osnovnom sudu u Đakovici (u daljem tekstu: Osnovni Sud) sa predlogom o iniciranju izvršnog postupka.

18. Dana 4. aprila 2012. godine, Osnovni sud je u Rešenju [E. br. 305/2012] odobrio predlog Raiffeisen Banke o izvršenju za sumu duga u vrednosti od 803,360.62 evra, a u vezi sa izvršnim naslovima, kao što su navedeni u njenom predlogu o izvršenju.
19. Dana 18. aprila 2012. godine, protiv gore navedenog Rešenja, podnosilac zahteva i kozajmoprimaoci, u svojstvu dužnika (u daljem tekstu: dužnici), su uložili prigovor pred istim Sudom. Protiv ovog prigovora, dana 23. aprila 2012. godine, Raiffeisen Banka je, u svojstvu kreditora, podnela odgovor.
20. Dana 15. januara 2013. godine, Osnovni sud je u Rešenju da istim brojem kao i onim od 4. aprila 2012. godine, odnosno [E. m. 305/12], odbio prigovor dužnika kao neosnovan, naglašavajući da žalba protiv tog istog Rešenja, ne sprečava izvršenje.
21. Dana 25. januara 2013. godine, protiv gore navedenog Rešenja, dužnici su uložili žalbu pred Apelacionim Sudom. Odgovor na žalbu je, dana 31. januara 2013. godine, podnela i Raiffeisen Banka.
22. Dana 5. novembra 2013. godine, Apelacioni Sud je u Rešenju [Ac. br. 1599/13] odbio žalbu dužnika kao neosnovanu i potvrdio je Rešenje Osnovnog suda [E. br. 305/12] od 15. januara 2013. godine.
23. Dana 12. marta 2015. godine, Osnovni Sud je u Zaključku [E. br. 305/ 12] izvršni predmet prosledio kod Privatnog izvršitelja.
24. Dana 10. aprila 2015. godine, Privatni izvršitelj je doneo Zaključak [P. br. 224/15] putem kojeg je odredio prodaju nepokretne imovine koja je ostavljena u hipoteku, određujući i prvu sednicu za prodaju za dan 11. maj 2015. godine.

Postupak u vezi sa eliminisanjem neregularnosti u izvršnom postupku

25. Dana 5. maja 2015. godine, u skladu sa članom 52 (Nepravilnosti povodom obavljanja izvršenja) Zakona br 04/L-139 o Izvršnom Postupku (u daljem tekstu: ZIP), dužnici su podneli zahtev pred Osnovnim sudom radi eliminisanja neregularnosti Privatnog izvršitelja.
26. Dana 7. oktobra 2015. godine, Osnovni sud je u Rešenju [PPP. br. 74/15] ukinuo zaključak Privatnog izvršitelja [P. br. 224/15] od 10. aprila 2015. godine, nalažući ovom potonjem da imenuje veštaka za određivanje vrednosti nepokretne imovine, na način da bi se, nakon procene veštaka, moglo nastaviti sa prodajom odgovarajućih nepokretnih imovina.
27. Dana 22. oktobra 2015. godine, Privatni izvršitelj je, u skladu sa gore navedenim Rešenjem, putem Zaključka [P. br. 224/15], imenovao veštaka za procenu vrednosti nepokretnih imovina. Na osnovu spisa predmeta, nakon procene veštaka, Privatni izvršitelj je, u zaključcima od 24. novembra 2016. godine i 23.

avgusta 2017. godine, odredio prvu i drugu prodaju nepokretnih imovina a putem javne licitacije.

28. Jednog neodređenog dana, a protiv gore navedenih zaključaka privatnog izvršitelja o prodaji nepokretnih imovina putem javne licitacije, dužnici su podneli još jedan zahteva za eliminisanje neregularnosti u izvršnom postupku.
29. Dana 12. januara 2017. godine, Osnovni Sud je u Rešenju [PPP br. 85/2016], odbili zahtev dužnika za eliminisanje neregularnosti u izvršnom postupku kao neosnovan.
30. Jednog neodređenog dana, a protiv gore navedenog Rešenja, dužnici su uložili žalbu pred Apelacionim Sudom, gde su tvrdili povredu odredbi parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje kao i pogrešnu primenu materijalnog prava, sa predlogom da se osporeno Rešenje poništi a predmet da se vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.
31. Dana 17. oktobra 2018. godine, Apelacioni Sud je u Rešenju [Ac. br. 845/2017] odbio kao neosnovanu žalbu dužnika, i potvrdio je Rešenje Osnovnog Suda [PPP br. 85/2016] od 12. januara 2017. godine.

Izvršni postupak u vezi sa naložima Privatnog izvršitelja [P. br. 224/15] od 6. januara 2017. godine i [P. br. 224/15] od 11. oktobra 2017. godine o prodaji nepokretnih imovina

32. Dana 6. januara 2017. godine, nakon treće javne sednice, Privatni izvršitelj je doneo Nalog [P. br. 224/15], putem kojeg je (i) prodao Raiffeisen Banci nepokretne imovine dužnika koje su navedene u ovom Nalogu, u ukupnoj sumi od 289,059.03 evra; (ii) obavezao je dužnike da odgovarajuće nepokretne imovine daju u posed kreditoru; i (iii) naložio je Direkciji za Geodeziju i Katastar u Đakovici da odgovarajuće nepokretne imovine upiše u registar prava nad nepokretnim imovinama na ime kupca, odnosno na ime Raiffeisen Banke. Na osnovu spisa predmeta, navedena suma odgovara jednoj trećini (1/3) vrednosti koja je određena u Zaključcima Privatnog izvršitelja od 24. novembra 2016. godine.
33. Dana 17. januara 2017. godine, a protiv gore navedenog naloga privatnog izvršitelja, dužnici su podneli žalbu pred Apelacionim Sudom, gde su tvrdili ozbiljne povrede odredbi parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje kao i pogrešnu primenu materijalnog prava. Odgovor na žalbu je podnela i Raiffeisen Banka.
34. Dana 11. oktobra 2017. godine, nakon treće javne sednice, Privatni izvršitelj je doneo Nalog P. br. 224/15], putem kojeg je, (i) prodao Raiffeisen Banci nepokretne imovine dužnika koje su navedene u ovom Nalogu, u ukupnoj sumi od 533,344.00 evra; (ii) i obavezao je dužnike da odgovarajuće nepokretne imovine daju u posed kreditoru; i (iii) naložio je Direkciji za Geodeziju i Katastar u Đakovici da odgovarajuće nepokretne imovine upiše u registar prava nad nepokretnim imovinama na ime kupca, odnosno na ime Raiffeisen Banke. Na

osnovu spisa predmeta, navedena suma odgovara jednoj trećini (1/3) vrednosti koja je određena u Zaključcima Privatnog izvršitelja od 23. avgusta 2017. godine.

35. Dana 18. oktobra 2017. godine, a protiv gore navedenog naloga privatnog izvršitelja, dužnici su podneli žalbu pred Apelacionim Sudom, gde su tvrdili ozbiljne povrede odredbi parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje kao i pogrešnu primenu materijalnog prava. Odgovor na žalbu je podnela i Raiffeisen Banka. U ovoj žalbi, dužnici su, između ostalog, osporili i (i) profesionalnu nadležnost veštaka B.K; (ii) činjenicu da se isti *“ne nalazi na listi sudskih veštaka Suda na teritoriji na kojoj je i Privatni izvršitelj”*; i (ii) sadržaju odgovarajuće procene.
36. Dana 3. avgusta 2018. godine, Apelacioni Sud je doneo Rešenje [Ac. br. 4737/2017] kojim je žalbe dužnika odbio jao neosnovane i potvrdio je naloge Privatnog izvršitelja [P. br. 224/15] od 6. januara 2017. godine i [P. br. 224/15] od 11. oktobra 2017. godine o prodaji nepokretne imovine dužnika.
37. Dana 27. septembra 2018. godine, podnosilac zahteva je podneo pred Državnim tužiocem predlog o iniciranju zahteva za zaštitu zakonitosti protiv Rešenja Apelacionog Suda [Ac. br. 4737/2017] od 3. avgusta 2018. godine i naloga Privatnog izvršitelja [P. br. 224/15] od 11. oktobra 2017. godine.
38. Dana 15. oktobra 2018. godine, Državni tužilac je u Obaveštenju [KMLC. br. 134/2018], obavestio podnosioca zahteva da je predlog o iniciranju zahteva za zaštitu zakonitosti odbijen, sa obrazloženjem da *“po ovom pitanju nema dovoljno zakonskog osnova za podnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti po članu 247.1 tačka a) i tačka b) Zakona o Parničnom Postupku”*.
39. Dana 30. novembra 2018. godine, Kancelarija Katastra u opštini Đakovica je u Zaključku [br. predmeta/protokola: 11-940/01-31055/18 - DGJKP: 2283/18] odobrila zahtev Raiffeisen Banke za prenos imovine na osnovu naloga [P. br. 224/15] od 6. januara 2017. godine za katastarske jedinice (sedam katastarskih jedinica), koje su bile navedene u tom Zaključku.
40. Dana 23. januara 2019. godine, Privatni izvršitelj je u Zaključku [P. br. 224/15] obavezo podnosioca zahteva, kao i B.Ll. i E. Ll, u svojstvu dužnika, da oslobode nepokretne imovine koje su bile predmet izvršnog postupka.

Navodi podnosioca zahteva

41. Podnosilac zahteva tvrdi da su Obaveštenje Državnog tužioca [KMLC. br. 134/2018] od 15. oktobra 2018. godine, Rešenje Apelacionog Suda [Ac. br. 4737/2017] od 3. avgusta 2018. godine i Nalog Privatnog izvršitelja [P. br. 224/15] od 11. oktobra 2017. godine, doneti uz povredu njegovih prava i osnovnih sloboda koje su zagarantovane stavom 2 člana 3 [Jednakost pred zakonom] i članovima 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 33 [Načelo Legaliteta i Proporcionalnosti u Krivičnim Postupcima], 46 [Zaštita imovine] i 54 [Sudska zaštita prava] Ustava. Kao što je to navedeno i iznad, podnosilac zahteva takođe tvrdi i povredu Konvencije o eliminisanju svih oblika diskriminacije žena i Univerzalne deklaracije o Ljudskim Pravima, gde nije

precizirao koje su članovi ovih međunarodnih instrumenata povređeni u njegovom slučaju.

42. U vezi sa njegovim navodima o povredi člana 31 Ustava, podnosilac zahteva tvrdi da (i) Ugovor o Kreditu, čiji je deo i Ugovor o zalogu *“nije bio legalizovan ili notarizovan”*, i, samim tim, jedan takav dokument se ne može smatrati izvršnim dokumentom u smislu člana 21 (Pravni osnovi za određivanje izvršenja) ZIP-a, jer isti nije beležnički dokument koji je izvršiv, kao ni ugovor o hipoteci koji je potvrđen od strane nadležnog organa i upisan u javni registar na osnovu zakona, kako je to propisano članom 22 (Izvršni dokument) ZIP-a. U smislu ovog navoda, podnosilac zahteva takođe tvrdi da je Ugovor o Kreditu ništavan, pozivajući se na član 89 (Ništavnost) Zakona br. 04/L-077 o Obligacionim Odnosima (u daljem tekstu: ZOO), kao i da, samim tim, na osnovu člana 66 (Završetak izvršnog postupka) ZIP-a, izvršni postupak treba biti završen po službenoj dužnosti. U smislu ovog navoda, podnosilac zahteva se poziva na jedno Rešenje Vrhovnog Suda, za koje tvrdi da ima iste okolnosti kao i njegov slučaj; (ii) njegova supruga F. Ll., nije dala *“pristanak za hipoteku”* i, samim tim, prodaja hipoteke je u suprotnosti sa članom 139 (Ovlašćenje o prodaji stvari stavljenim u zalog) Zakona br. 03/L-154 o Vlasništvu i drugim stvarnim pravima (u daljem tekstu: Zakon o Vlasništvu i drugim stvarnim pravima). U smislu ovog navoda, podnosilac zahteva takođe obaveštava Sud da u okviru nekog zahteva za bezbednosnom merom, parnični postupak je još uvek u toku i koji takođe ima u razmatranje i *“nedostatak saglasnosti za hipoteku”*, postupak u vezi sa kojim podnosilac zahteva nije podneo pred Sudom niti jedan dokumenat; i na kraju (iii) da je Privatni izvršitelj, tokom izvršnog postupka *“u suprotnosti sa zakonskim odredbama”* imenovao veštaka za procenu nepokretnih imovina, a koji nije bio licenciran na teritoriji na kojoj se sprovodio izvršni postupak i nije uopšte bio ni na listi veštaka za odgovarajuću oblast.
43. Podnosilac zahteva takođe naglašava da Raiffeisen Banka (i) *“nije delovala u skladu sa Zakonom kada je isplatila jednu kreditnu liniju, odnosno ignorisala je bankarske i zakonske procedure za legalizaciju ugovora o kreditu [...] i upisu zalogu, koji su preduslov za jedno pravilno izvršenje i takođe za izdavanje kredita.”*; (ii) nije precizirala *“dug, redovan interes kao i kazne”* u ugovoru o Kreditu; i (iii) *“postupak isplate od strane Raiffeisen Banke je urađen u suprotnosti sa Zakonom”*.
44. Podnosilac zahteva takođe tvrdi da su osporene odluke donete u suprotnosti sa stavom 2 člana 3, kao i u suprotnosti sa članovima 33, 46 i 54 Ustava i Konvencijom o eliminisanju svih oblika diskriminacije žena i Univerzalne deklaracije o Ljudskim Pravima.
45. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda da *“Obaveže Izvršni organ da odbaci Predlog o izvršenju kao nezakonit zbog ugovora o kreditima i nelegalizovanog zalogu, i neregularnosti koje su se desile tokom tog postupka, ili da se izvršni postupak vrati na početku tačku, zbog toga što kreditor nije delovao u skladu sa bankarskim i zakonskim postupcima u momentu izdavanja kredita.”*

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

Ustav Republike Kosovo

Član 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

1. *Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.*
2. *Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.*
3. *Suđenje je javno, osim u slučajevima kada sud, iz posebnih razloga, smatra da je isključivanje štampe ili javnosti, u korist pravde, ako bi njihovo prisustvo moglo naškoditi javnom redu ili nacionalnoj sigurnosti, interesima maloletnika, ili zaštiti privatnog života stranaka u postupku, na zakonom propisan način.*
4. *Svako ko je optužen za krivično delo ima pravo da ispituje prisutne svedoke i da zahteva obavezno pojavljivanje svedoka, veštaka i ostalih lica, koja mogu razjasniti činjenice.*
5. *Svako ko je optužen za krivično deo će se smatrati nevinim, sve dok se ne dokaže njegova/njena krivica, u saglasnosti sa zakonom.*

Zakon br. 03/L-008 o Izvršnom Postupku, stavljen van snage Zakonom br. 04/L-139 o Izvršnom Postupku, objavljen u službenom listu dana 3. januara 2013. godine

Član 23 Pravni osnov za određivanje izvršenja

Sud određuje izvršenje samo na osnovu izvršnog naslova (titullus executionis) ili verodostojne isprave, ukoliko ovim zakonom nije predviđeno drugačije.

Član 24 Izvršni naslov

24.1 izvršni naslovi su:

- a) *izvršna odluka suda i izvršno sudsko poravnane ;*
- b) *izvršna odluka doneta u upravnom postupku i administrativno poravnanje, ako se radi o novčanoj obavezi i ukoliko zakonom nije predviđeno drugačije ;*
- c) *overena izvršna isprava;*
- d) *druga isprava koja je zakonom priznata kao izvršna isprava.*

Zakon br. 04/L-139 o Izvršnom Postupku

Član 21

Pravni osnovi za određivanje izvršenja

Izvršni organ određuje, odnosno sprovodi izvršenje samo na osnovu izvršnog dokumenta (titulus executionis) i pouzdanog dokumenta, ako ovim zakonom nije drugačije predviđeno.

Član 22 Izvršni dokument

1. Izvršna dokumenta su:

- 1.1. Izvršna odluka suda i izvršno sudsko poravnanje;*
- 1.2. Izvršna odluka doneta u upravnom postupku i akt pomirenja (u daljem tekstu: poravnanje);*
- 1.3. Izvršni noterski dokument u skladu sa Zakonom o noteriji;*
- 1.4. Postignuti sporazum u postupku posredovanja u skladu sa Zakonom o posredovanju prihvatanja od Suda;*
- 1.5. Rešenja, akta i memorandumi o sudskim poravnanjima stranih sudova kao i odluke arbitraže stranih sudova i poravnanja postignuta pred takvim sudovima u slučaju arbitraže, koje su prihvaćene za izvršenje unutar teritorije Republike Kosova;*
- 1.6. Izvršne odluke i sporazumi arbitraže u Republici Kosova proglašene izvršnim od Suda;*
- 1.7. Ugovor o hipoteci overen od strane nadležnog organa i registrovan u javni registar shodno zakonu;*
- 1.8. Sudska odluka overena kao izvršni evropski nalog;*
- 1.9. Drugi dokument koji je zakonom nazvan izvršnom ispravom.*

Član 66 Okončanje izvršnog postupka

1. Ako ovim zakonom nije predviđeno drugačije, izvršenje će se završiti po službenoj dužnosti ukoliko je izvršni dokumenat poništen, ukinut, izmenjen, stavljen van snage, ili je na neki drugi način postao bez efekta, ili ako se potvrda o njegovoj izvršnosti poništava pravosnažnom odlukom. Izvršenje će se takođe završiti po službenoj dužnosti ukoliko je jedan slučaj obustavljen dva (2) puta i po treći put ispunjava kriterijume za obustavljanje, kako je utvrđeno članom 65. stav 1. ovog zakona.

[...]

Član 217 Način određivanja vrednosti

1. O načinu određivanja vrednosti nepokretnosti izvršni organ odlučuje zaključkom, odmah po donošenju rešenja o izvršenju ili naloga o izvršenju. Ako je potrebno, pre donošenja zaključka, izvršni organ će održati ročište sa strankama.

2. *Utvrdjivanje vrednosti nepokretnosti vrši se nakon što će rešenje o izvršenju ili nalog o izvršenju postati izvršivi.*
3. *Utvrdjivanje vrednosti će se učiniti i pre momenta utvrđenog stavom 2. ovog člana, ako to zahteva poverilac i isplaćuju se troškovi utvrđivanja vrednosti nepokretnosti i u slučaju ako se izvršni postupak obustavlja.*
4. *Vrednost nepokretnosti utvrđuje se na osnovu ekspertove procene i drugih činjenica u visini njene tržišne vrednosti na dan ocenjivanja.*
5. *Povodom utvrđivanja vrednosti nepokretnosti uzima se u obzir i činjenica koliko ista vredi manje, zbog toga što na istu ostaju određena prava i nakon prodaje.*

Zakon br. 04/L-077 o Obligacionim Odnosima

Član 89 Ništavnost

1. *Ugovor koji je protivan javnom poretku, prinudnim propisima, ili moralu društva je ništav ako cilj povređenog pravila ne upućuje na neku drugu sankciju ili ako zakon u određenom slučaju ne propisuje što drugo.*
2. *Ako je zaključenje određenog ugovora zabranjeno samo jednoj strani, ugovor će ostati na snazi ako u zakonu nije što drugo predviđeno za određeni slučaj, a strana koja je povredila zakonsku zabranu snosiće odgovarajuće posledice.*

Zakon br. 03/L-154 o Vlasništvu i Drugim Stvarnim Pravima

Član 139 Ovlašćenje o prodaji stvari stavljenim u zalog

1. *Davaoc zalogu treba da bude vlasnik stvari koja se stavlja u zalog u vremenu stavljanja u zalog. Ukoliko davaoc zalogu nije vlasnik stvari koji se stavlja u zalog, on mora da ima zakonsko ovlašćenje o pravu na ostavljenju stvari u zalog.*
2. *Vlasništvo u suvlasništvu ili vlasništvo iz zajedničkog vlasništva može se staviti u zalog jedino ukoliko svi suvlasnici ili zajednički vlasnici daju saglasnost za zaloge.*
3. *Lice koje je vlasnik delimičnog interesa na pokretnu imovinu, može da taj interes stavlja u zalog bez pristanka drugih vlasnika delimičnog interesa.*

Prihvatljivost zahteva

46. Sud pre svega ocenjuje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti utvrđene Ustavom i dalje precizirani Zakonom i Poslovníkom o Radu.
47. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1 i 7 člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

48. U nastavku, Sud se takođe poziva i na uslove prihvatljivosti koji su dalje precizirani Zakonom. S tim u vezi, Sud se poziva na član 47 [Individualni zahtevi], član 48. [Tačnost podneska] i 49 [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47.
[Individualni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48
[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od četiri (4) meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”.

49. Što se tiče ispunjenja ovih zahteva, Sud ocenjuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana i osporava jedan akt javnih vlasti, odnosno Obaveštenje Državnog tužioca [KMLC. br. 134/2018] od 15. oktobra 2018. godine i Rešenje Apelacionog suda [Ac. br. 4737/2017] od 3. avgusta 2018. godine a u vezi sa Nalogom Privatnog izvršitelja [P. br. 224/15] od 11. oktobra 2017. godine, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva koja su dostupna na osnovu zakona. Podnosilac zahteva je takođe razjasnio osnovna prava i slobode za koje tvrdi da su mu povređena u skladu zahtevima iz člana 48. Zakona i podneo je zahtev u skladu sa rokovima utvrđenim u članu 49. Zakona.
50. Izuzev ovoga, Sud takođe razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio kriterijume o prihvatljivosti koji su propisani u pravilu 39 [Kriterijumi o prihvatljivosti] Poslovnika o Radu. S tim u vezi, Sud će se pozvati na relevantna pravila Poslovnika o Radu, kao što sledi:

Pravilo 39

Kriterijum o prihvatljivosti

(1) Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:

(...)

(b) ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke,

(...)

(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju”.

51. U tom aspektu, i pre svega, Sud podseća da su okolnosti ovog slučaja povezani sa jednim Sporazumom o Hipoteci, i da je zbog nepoštovanja uslova istog došlo do iniciranja izvršnih postupaka od strane Raiffeisen Banke. Tokom aprila 2012. godine, Osnovni sud je u Rešenju [E. br. 305/2012] dozvolio predlog Raiffeisen Banke za sumu duga u visini od 803,360.62 evra, u vezi sa izvršnim naslovom, kao što su bile navedene u predlogu banke o izvršenju, a u vezi sa kojim su odbijeni i prigovor i žalba, kako od Osnovnog Suda tako i od strane Apelacionog Suda, i pitanje je prosleđeno privatnom izvršitelju. Ovaj potonji je doneo Zaključak o prodaji odgovarajućim nepokretnim imovina, a ovaj zaključak je poništen od strane Osnovnog suda u oktobru 2015. godine, nakon zahteva dužnika za eliminisanje neregularnosti u izvršnom postupku, gde je naloženo imenovanje jednog veštaka za određivanje vrednosti nepokretnih imovina koje su bile pod hipotekom. Isti je bio imenovan od strane Privatnog izvršitelja, i nakon završetka procene veštaka, nastavljen je postupak donošenja novim Zaključaka u vezi sa prodajom nepokretnih imovina, gde su kao rezultat istih, dužnici ponovo podneli zahtev za eliminisanje neregularnosti u izvršnom postupku, a ovaj zahtev je bio odbijen i od Osnovnog i od Apelacionog Suda. Javna prodaja nepokretnih imovina dužnika je realizovana na trećoj javnoj sednici, odnosno na datume 6. januar i 11. oktobar 2017. godine, a putem Naloga [P. br. 224/15] od 6. januara 2017. godine i [P. br. 224/15] od 11. oktobra 2017. godine, u korist Raiffeisen Banke. Žalba pred Apelacionim Sudom protiv ovih Naloga i predlog za iniciranje zahteva za zaštitu zakonitosti Državnom tužiocu, su bili odbijeni.
52. Podnosilac zahteva osporava ove nalaze pred Sudom, tvrdeći da je došlo do (i) povrede člana 31 Ustava; i (ii) povrede stava 2 člana 3, članovima 33, 46 i 54 Ustava i Konvencije o eliminisanju svih oblika diskriminacije žena i Univerzalne deklaracije o Ljudskim Pravima. Sud naglašava da nasuprot činjenici da podnosilac zahteva pred sudom osporava i Obaveštenje Državnog tužioca [KMLC. br. 134/18] od 15. oktobra 2018. godine, isti nije podneo pred Sudom nikakav argument sa tim u vezi, i samim tim, Sud će se, u svojoj proceni, fokusirati na Rešenje Apelacionog suda [AC. br. 4737/2017] od 3. avgusta 2018. godine u vezi sa Nalogom Privatnog izvršitelja [P. br. 224/15] od 11. oktobra 2017. godine. Sud podseća da podnosilac zahteva nije osporio pred Sudom i drugi Nalog Privatnog izvršitelja, odnosno [P. br. 224/15] od 6. januara 2017. godine.

53. U vezi sa prvom kategorijom tvrdnji podnosioca zahteva, odnosno u vezi sa onima koje se tiču povreda člana 31 Ustava, Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi da (i) Ugovor o Kreditu, čiji je deo i Ugovor o zalogu *“nije bio legalizovan ili notarizovan”*, i, samim tim, jedan takav dokument se ne može smatrati izvršnim dokumentom u smislu člana 21 ZIP-a, jer isti nije beležnički dokument koji je izvršiv, kao ni ugovor o hipoteci koji je potvrđen od stane nadležnog organa i upisan u javni registar na osnovu zakona, kako je to propisano članom 22 ZIP-a; kao i da samim tim, na osnovu člana 89 ZOO-a, Ugovor o Kreditu je ništavan, i zbog toga, na osnovu člana 66 ZIP-a, izvršni postupak treba da se završi po službenoj dužnosti. Kao što je to i objašnjeno iznad, u smislu ovog navoda, podnosilac zahteva se poziva na jedno Rešenje Vrhovnog Suda, za koje tvrdi da sadrži iste okolnosti kao i njegov slučaj; (ii) njegova supruga F. Ll., nije dala *“pristanak za hipoteku”* i, samim tim, prodaja hipoteke je u suprotnosti sa članom 139 Zakona o Vlasništvu i drugim stvarnim pravima; i (iii) da je Privatni izvršitelj, tokom izvršnog postupka *“u suprotnosti sa zakonskim odredbama”* imenovao veštaka za procenu nepokretnih imovina, a koji nije bio licenciran na teritoriji na kojoj se sprovodio izvršni postupak i nije uopšte bio ni na listi veštaka za odgovarajuću oblast.
54. Sud će, u nastavku, a radi procene prihvatljivosti zahteva, prvenstveno proceniti navode podnosioca zahteva u vezi sa navodnim povredama člana 31 Ustava. S tim u vezi, Sud će prvenstveno proceniti (i) navode podnosioca zahteva koji se tiču ništavnosti Ugovora o Kreditu i Hipoteke kao rezultat nedostatka *“legalizacije ili notarizacije istih”* i nedostatka *“saglasnosti za hipoteku”* od strane njegove supruge a u vezi sa Ugovorom o Hipoteci, radi utvrđivanja da li su se iscrpela pravna sredstva u formalnom i suštinskom aspektu kao što je to propisano u pravilu 39 (b) gore navedenog Poslovnika o Radu; dok će, nakon toga, proceniti (ii) navode podnosioca zahteva u vezi sa činjenicom da je Privatni izvršitelj tokom izvršnog postupka *“u suprotnosti sa zakonskim odredbama”* imenovao veštaka za procenu nepokretnih imovina, a koji nije bio licenciran na teritoriji na kojoj se sprovodio izvršni postupak i nije uopšte bio ni na listi veštaka za odgovarajuću oblast. Na kraju, Sud će nastaviti sa procenom navoda podnosioca zahteva u vezi sa povredama članova 3, 33, 46 i 54 Ustava i Konvencije o eliminisanju svih oblika diskriminacije žena i Univerzalne deklaracije o Ljudskim Pravima. U proceni prihvatljivosti ovih navoda, Sud će takođe primeniti standarde sudske prakse Evropskog Suda za Ljudska Prava (u daljem tekstu: ESLjP), u skladu sa kojima, a na osnovu člana 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava] Ustava, je Sud obavezan da tumači prava i osnovne slobode koje su zagarantovane Ustavom.

I. Što se tiče navoda podnosioca zahteva u vezi sa povredama člana 31 Ustava

55. Kao što je to objašnjeno iznad, Sud će prvenstveno proceniti (i) navode podnosioca zahteva koji se tiču ništavnosti Ugovora o Kreditu i Hipoteke kao rezultat nedostatka *“legalizacije ili notarizacije istih”* i nedostatka *“saglasnosti za hipoteku”* od strane njegove supruge a u vezi sa Ugovorom o Hipoteci; gde će nastaviti sa procenom (ii) tvrdnji u vezi sa određivanjem veštaka za procenu vrednosti odgovarajuće nepokretne imovine *“u suprotnosti sa zakonskim odredbama”*.

- (i) Što se tiče "ništavnosti" Ugovora o Kreditu i nedostatka "saglasnosti za hipoteku"
56. Sud prvenstveno primećuje da iz spisa predmeta ne proizilazi da je podnosilac zahteva naveo ovu tvrdnju u vezi sa ništavnošću Sporazuma o Kreditu kao rezultat navodnog nedostatka "legalizacije ili noterizacije istog", u postupcima pred redovnim sudovima. Štaviše, isto važi i u vezi sa navodnim nedostatkom potpisa njegove supruge u Sporazumu o hipoteci. U tom smislu, sam podnosilac zahteva navodi da u vezi sa ovim pitanjem, na osnovu jednog zahteva o bezbednosnoj meri, sprovodi se jedan poseban parnični postupak, a u vezi sa istim, podnosilac nije podneo nikakve odgovarajuće dopise Sudu.
57. Štaviše, podnosilac zahteva nije objasnio tokom koje faze u izvršnom postupku je podnet takav zahtev o bezbednosnoj meri u parničnom postupku, i takođe nije precizirao pred kojim sudom je parnični postupak i dalje u toku. Samim tim, podnosilac zahteva nije precizirao da li je za ovaj zahtev o bezbednosnoj meri, a za koji nije podneo nikakav dokumenat ili neku odluku suda on (i) podneo nakon donošenja osporenog Rešenja Apelacionog Suda [Ac. br. 4737/2017] od 3. avgusta 2018. godine ili Obaveštenja Državnog tužioca [KMLC. br. 134/2018] od 15. oktobra 2018. godine, ili je (ii) jedan takav zahtev inicirao u vreme kada je izvršni postupak pred redovnim sudovima bio još uvek u toku. Međutim, iz spisa predmeta koji se nalaze pred Sudom, ne proizilazi da je navod podnosioca zahteva da njegova supruga nije potpisala Sporazum o Hipoteci bio nekada naveden u izvršnim postupcima koji se osporavaju pred Sudom u ovom slučaju.
58. Imajući to na umu, Sud se poziva na svoju sudsku praksu kao i na sudsku praksu ESLJP-a u vezi sa kriterijumima za iscrpljivanje pravnih sredstava u suštinskom smislu.
59. Pre svega Sud naglašava da dok se u kontekstu mehanizma za zaštitu ljudskih prava, pravilo iscrpljivanja pravnih sredstava mora primenjivati uz izvestan stepen fleksibilnosti i bez preteranog formalizma, ovo pravilo u principu zahteva da žalbe ili tvrdnje koje se nameravaju naknadno pokrenuti u sudskom postupku, moraju biti prethodno iznete i pred redovnim sudovima, barem u suštini i u skladu sa formalnim zahtevima i rokovima koji su utvrđeni važećim zakonom. (vidi predmet ESLJP-a *Jane Nicklinson protiv Ujedinjenog Kraljevstva* i *Paul Lamb protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 16. jula 2015. godine, stav 89 i tu navedene reference; i vidi, takođe, slučajeve Suda KI119/17, podnosilac *Gentian Rexhepi*, Rešenje o neprihvatljivosti od 3. Maja 2009. godine, stav 71; KI 154 /17 i KI05/18, podnosilac *Basri Deva*, *Aferdita Deva* i *Društvo sa Ograničenom odgovornošću "BARBAS"*, Rešenje o neprihvatljivosti od 22. jula 2019. godine, stav 92; i KI155/18, podnosilac *Benson Buza*, Rešenje o neprihvatljivosti od 25. septembra 2019. godine, stav 50).
60. Pored toga, ESLJP je stava da ukoliko postoji pravno sredstvo koje redovnim sudovima, barem u suštini, omogućava da odluče o argumentu o povredi određenog prava, tada treba iskoristiti to pravno sredstvo. Ako žalba koja je podneta sudu nije izneta, eksplicitno ili u suštini pred redovnim sudovima, kada

je mogla biti izneta prilikom korišćenja određenog pravnog sredstva koje je bilo dostupno podnosiocu zahteva, tada je redovnim sudovima uskraćena mogućnost da odluče o pitanju, kao mogućnost koju pravilo iscrpljivanja pravnih sredstava nastoji da pruži (vidi predmet ESLJP-a *Jane Nicklinson protiv Ujedinjenog Kraljevstva i Paul Lamb protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, citiran u tekstu iznad, stav 90 i tu navedene reference, i vidi, takođe, slučaj Suda KI119/17, citiran u tekstu iznad, stav 72; slučaj KI154/17 i KI05/18, citirano iznad, stav 93; i slučaj KI155/18, citirano iznad, stav 49).

61. Shodno tome, Sud podseća da iscrpljivanje pravnih sredstva sadrži u sebi dva elementa: (i) iscrpljivanje u formalno-proceduralnom smislu, što podrazumeva mogućnost korišćenja pravnog sredstva protiv akta javnog organa na višoj instanci sa punom nadležnošću, i (ii) iscrpljivanje sredstva u suštinskom smislu, što podrazumeva prijavljivanje ustavnih povreda u "suštini" pred redovnim sudovima, kako bi oni imali mogućnost da spreče ili isprave povrede ljudskih prava zaštićenih Ustavom i Evropskom Konvencijom o Ljudskim Pravima (u daljem tekstu: EKLJP). Sud smatra pravna sredstva iscrpljenim samo onda kada su ih podnosioci zahteva, u skladu sa važećim zakonima, iskoristili u oba gore navedena smisla (vidi, takođe, slučaj Suda KI71/18, podnosilac zahteva: *Kamer Borovci, Mustafë Borovci i Avdulla Bajra*, rešenje o neprihvatljivosti od 21. novembra 2018. godine, stav 57, slučaj KI119/17, citirano iznad, stav 73 i slučaj KI154/17 i KI05/18, citirano iznad, stav 94).
62. Imajući u vidu ove principe i u okolnostima u kojima na osnovu spisa predmeta proizilazi da su ove konkretne tvrdnje podnosioca zahteva iznete po prvi put pred Sudom, Sud zaključuje da podnosilac zahteva nije pružio mogućnost redovnim sudovima, uključujući i Apelacioni Sud, da razmotre ove tvrdnje i samim tim spreče navodne povrede koje podnosilac zahteva iznosi direktno pred ovim Sudom, pre nego što je iscrpeo pravna sredstva u njihovom suštinskom smislu. (vidi, *mutatis mutandis*, slučaj Suda KI118/15, podnosilac *Dragiša Stojković*, rešenje o neprihvatljivosti od 12. aprila 2016. godine, stavovi 30-39, slučaj KI119/17, citiran u tekstu iznad, stav 74; i slučaj KI154/17 i KI05/18, citirano iznad, stav 95).
63. Sud takođe primećuje da se podnosilac zahteva poziva na jedno Rešenje Vrhovnog Suda, za koje tvrdi da je doneto u istim okolnostima kao i njegov slučaj. Sud, sa tim u vezi, prvenstveno naglašava da se jedna takva tvrdnja ne može razmotriti od strane Suda, uzimajući u obzir nalaze da navodi podnosioca zahteva ne ispunjavaju kriterijume iscrpljivanja pravnih sredstava u suštinskom aspektu. Međutim, Sud će zbog objašnjenja naglasiti da je Sud postavio opšte principe u vezi sa nedostatkom doslednosti, odnosno protivrečnosti u sudskoj praksi u kontekstu proceduralnih garancija koje su uvrštene u članu 31 Ustava a u vezi sa članom 6 (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a, u Presudama KI35/18, sa podnosiocem, *Bayerische Versicherungsverband*, Presuda od 6. januara 2020. godine (u daljem tekstu: Presuda KI35/18) i KI87/18, sa podnosiocem, *IF Skadeforsikring*, Presuda od 27. februara 2019. godine.
64. U ovim slučajevima, Sud je prvenstveno objasnio da je dužnost svakog podnosioca zahteva da argumentuje protivrečnost u odgovarajućoj sudskoj praksi, zato što nije njegova funkcija da upoređuje različite odluke redovnih

sudova, čak i ako su donete u očigledno sličnim postupcima. On mora poštovati nezavisnost sudova. U slučaju Suda KI35/18, Sud je naglasio da u takvim slučajevima, odnosno slučajevima navoda o ustavnim povredama osnovnih prava i sloboda kao rezultat nedoslednosti u sudskoj praksi, podnosioci zahteva moraju predstaviti Sudu odgovarajuće argumente u pogledu činjenične i pravne sličnosti slučajeva za koje tvrde da su različito rešeni od strane redovnih sudova, dovodeći na taj način do neusaglašenosti u sudskoj praksi, koja je mogla dovesti do povrede njihovih osnovnih ljudskih prava i sloboda zagarantovanih članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a. (Vidi, s tim u vezi, slučaj Suda KI35/18, citirano iznad, stav 76).

65. Podnosilac zahteva u okolnostima ovog konkretnog slučaja nije ispunio ovu obavezu. Štaviše, i koliko god to može biti relevantno za okolnosti ovog slučaja, Sud je u Presudi KI35/18 objasnio da, u poređenju samo dve (2) odluke, iako iste mogu da budu protivrečne, ne mogu se utvrditi *“duboke i dugoročne razlike”* kao jedan od potrebna tri kriterijuma da bi se utvrdila nedoslednost u sudskoj praksi. U takvim okolnostima, kada se odgovarajući podnosilac poziva samo na jednu odluku, koja, po navodima, sadrži drugačiji nalaz i zaključke od odluke koja je doneta u njegovom, njenom slučaju, Sud ne može utvrditi da je došlo do povrede principa pravne sigurnosti. (Vidi, slučaj Suda KI35/18, citirano iznad, stavovi 104 i 114; i slučaj KI107/19, podnosilac *Gafurr Bytyqi*, Rešenje o neprihvatljivosti od 11. marta 2020. godine, stav 75).
66. Sledstveno tome, što se tiče gore navedenih tvrdnji podnosioca zahteva u vezi sa ništavnošću Ugovora o Kreditu i Hipoteci kao rezultat nedostatka *“legalizacije ili noterizacije istih”* i nedostatka *“saglasnosti za hipoteku”* od strane njegove supruge u vezi sa Ugovorom za Hipoteku, Sud utvrđuje da se isti trebaju odbiti kao neprihvatljivi po proceduralnim osnovama zbog suštinskog neiscrpljenja svih pravnih sredstava, kao što je to zatraženo u stavu 7 člana 113 Ustava, stavu 2 člana 47 Zakona i tački (b) stava (1) pravila 39 Poslovnika o Radu.
- (ii) *Što se tiče imenovanja veštaka za procenu vrednosti nepokretnih imovina “u suprotnosti sa zakonskim odredbama”*
67. U nastavku, Sud će takođe proceniti navod podnosioca zahteva u vezi sa činjenicom da je Privatni izvršitelj tokom izvršnog postupka *“u suprotnosti sa zakonskim odredbama”* imenovao veštaka za procenu nepokretnih imovina, a koji nije bio licenciran na teritoriji na kojoj se sprovodio izvršni postupak i nije uopšte bio ni na listi veštaka za odgovarajuću oblast.
68. Prilikom adresiranja ovog navoda, Sud će takođe razmotriti da li je podnosilac zahteva ispunio kriterijume o prihvatljivosti koji su propisani u stavu 2 pravila 39 Poslovnika o Radu, odnosno kriterijum da zahtev ili neka tvrdnja koja obuhvata isti, ne budu očigledno neosnovani, da bi se mogli proglasiti prihvatljivim. Specifično, pravilo 39 (2) propisuje da:

“Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju”.

69. Ovo pravilo, na osnovu sudske prakse ESLJP-a i takođe na osnovu sudske prakse Suda, omogućuje potonjem da proglasi neprihvatljivim kao "*očigledno neosnovan*" jedan zahtev u njegovoj celosti ili samo neki specifičan navod koji zahtev može da sadrži. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, navodi koji su "*očigledno neosnovani*" se mogu kategorizovati na četiri posebne grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi "*četvrtog stepena*"; (ii) navodi koji se karakterizuju jednim "*vidljivim ili evidentnim nedostatkom povrede*"; (iii) navodi koji nisu "*podržani ili obrazloženi*"; i, na kraju, (iv) navodi koji su "*konfuzni i nejasni*". (Vidi, tačnije u vezi sa konceptom prihvatljivosti o osnovama nekog zahteva koji je procenjen kao "*očigledno neosnovan*", i specifičnostima četiri gore navedene kategorije navoda koji su kvalifikovani kao "*očigledno neosnovani*", Smernice ESLJP-a o Kriterijumima o Prihvatljivosti od 31. aprila 2019. godine; deo III. Neprihvatljivost na osnovu merituma; A. Zahtevi očigledno neosnovani, stavovi od 255 do 284).
70. Sud smatra da tvrdnje podnosioca zahteva u vezi sa činjenicom da je Privatni izvršitelj tokom izvršnog postupka "*u suprotnosti sa zakonskim odredbama*" imenovao veštaka za procenu nepokretnih imovina, a koji nije bio licenciran na teritoriji na kojoj se sprovodio izvršni postupak i nije uopšte bio ni na listi veštaka za odgovarajuću oblast, spadaju u kategoriju tvrdnju "*četvrtog stepena*" jer navode pitanja koja su povezana sa tumačenjem i primenom zakona, odnosno tiču se "*zakonitosti*", a ne "*ustavnosti*".
71. Preciznije, a u vezi sa tvrdnjama "*četvrtog stepena*", Sud naglašava da na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali imajući u obzir i karakteristike istog, kao što je to određeno u EKLJP-u (vidi, s tim u vezi, objašnjenje u Smernicama ESLJP-a o Kriterijumima o Prihvatljivosti od 31. avgusta 2019. godine; deo I. Neprihvatljivost na osnovu merituma; A. Zahtevi očigledno neosnovani; 2. "Četvrti stepen", stavovi 262 i 263), princip subsidijarnosti i doktrina četvrtog stepena, Sud je konstantno naglašavao razliku između "*ustavnosti*" i "*zakonitosti*" i tvrdio je da nije njegova dužnost da se bavi greškama u činjenicama ili pogrešnom tumačenju i primeni zakonu koje je navodno napravio neki redovan sud, osim i u meri u kojoj su takve greške mogle povrediti prava i slobode koje su zaštićene Ustavom i/ili EKLJP-om. (Vidi, s tim u vezi, između ostalog, slučajeve Suda KI49/19, podnosilac *Akcionarsko Društvo Limak Kosovo International Airport A.D., "Adem Jashari"*, Rešenje od 31. oktobra 2019. godine, stav 47; KI56/17, sa podnositeljkom *Lumturije Murtezaj*, Rešenje o neprihvatljivosti od 18. decembra 2017. godine, stav 35; i KI154/17 i KI05/18, citirano iznad, stav 60).
72. Sud je takođe uvek tvrdio da nije uloga ovog Suda da preispituje zaključke redovnih sudova u pogledu činjeničnog stanja i primene materijalnog prava kao i da Sud ne može sam da proceni činjenice koje su uticale da jedan sud donese jednu odluku a neku drugu odluku. U suprotnom, Sud bi postupao kao sud "četvrtog stepena", što bi imalo za rezultat prekoračenje granica postavljenih u njegovoj nadležnosti. (Vidi, s tim u vezi, slučaj ESLJP-a *García Ruiz protiv Španije*, Presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28 i reference koje su tu korišćene; i vidi, takođe, slučajeve Suda, KI49/19, citirano iznad, stav 48; i KI154/17 i KI05/18, citirano iznad, stav 61).

73. U tom pravcu, i u skladu sa svojom sudskom praksom, kao i sudskom praksom ESLJP-a, Sud ne može, kao opšte pravilo, da stavlja u pitanje nalaze i zaključke redovnih sudova koji se tiču: (i) utvrđivanja činjenica slučaja; (ii) tumačenja o primene zakona; (iii) prihvatljivošću i proceni dokaza na suđenju; (iv) suštinsku pravdu ishoda nekog građanskog spora; ili i (v) krivicu ili nevinost optuženog u krivičnom postupku. (vidi takođe Smernice ESLJP-a o Kriterijumima o Prihvatljivosti od 30. aprila 2019. godine; deo I. Neprihvatljivost na osnovu merituma; A. Zahtevi očigledno neosnovani; 2."Četvrti stepen", stav 264).
74. Sud takođe naglašava činjenicu da u proceni tvrdnji "*četvrtog stepena*" koje su povezane sa navodnim povredama člana 31 Ustava a u vezi sa članom 6 EKLJP-a, Sud je konstantno naglašavao da je "*pravda*" koja je zatržena u gore navedenim članovima nije jedna "*suštinska*" pravda, već "*proceduralna*" pravda. Ovaj koncept u praktičnom aspektu, u principu, podrazumeva (i) mogućnost protivrečnih postupaka; (ii) mogućnost stranama da u različitim fazama ovih postupaka, da podnesu argumente i dokaze za koje oni smatraju da su važni za taj odgovarajući slučaj; (iii) mogućnost da osporava na efektivan način argumente i dokaze koji su predstavljeni od suprotne strane; i (iv) pravo da se njihovi argumenti koji su, gledajući na objektivan način, važni za rešavanje slučaja, saslušaju i razmotre od strane sudova na pravilan način; i da, samim tim, postupak, gledajući u celini istog, proizilazi da je pravičan. (vidi takođe Smernice ESLJP-a o Kriterijumima o Prihvatljivosti od 30. aprila 2019. godine; deo I. Neprihvatljivost na osnovu merituma; A. Zahtevi očigledno neosnovani; 2."Četvrti stepen", stav 264 i reference koje su tu spomenute). Štaviše, pravičnost nekog postupka se ocenjuje u celosti istog, i ovo je jedna od glavnih premisa sudske prakse Suda kao i sudske prakse ESLJP-a. (Vidi, s tim u vezi, slučaj ESLJP-a *Barbera, Messeque i Jabardo protiv Španije*, Presuda od 6. decembra 1988. godine, stav 68; i slučajeve Suda, KI104/16, podnosilac *Miodrag Pavić*, Presuda od 4. avgusta 2017. godine, stav 38; i KI143/16, podnosilac *Muharrem Blaku i drugi*, Rešenje o neprihvatljivosti od 13. juna 2018. godine, stav 31).
75. Sud, međutim, naglašava da sudska praksa ESLJP-a kao i sudska praksa Suda takođe određuju okolnosti pod kojima se treba izvršiti izuzeće od ovog stana. Kao što je to naglašeno i iznad, sve dok redovni sudovi imaju za primarnu dužnost da rešavaju probleme u vezi sa tumačenjem zakona koji se primenjuje, uloga Suda je da se osigura ili da potvrdi da su efekti ovog tumačenja u skladu sa Ustavom i EKLJP-om. (Vidi slučaj ESLJP-a, *Miragall Escolano i drugi protiv Španije*, Presuda od 25. maja 2000. godine, stavovi 33-39; i vidi takođe slučaj Suda KI154/17 i KI05/18, citirano iznad, stav 63). U principu, jedno takvo izuzeće je povezano sa slučajevima koji rezultiraju da su očigledno arbitrarni, uključujući i one u kojima je neki sud "*primenio zakon na očigledno pogrešan način*" u nekom specifičnom slučaju a koji je mogao da rezultira "*arbitrarnim zaključcima*" ili "*očigledno neobrazloženim*" za odgovarajućeg podnosioca. (Radi detaljnijeg objašnjenja u vezi sa konceptom "*primene zakona na očigledno pogrešan način*", vidi, između ostalog, slučaj Suda KI154/17 i 05/18, citirano iznad, stavovi od 60 do 65 i reference koje su tu korišćene).
76. U okolnostima ovog konkretnog slučaja, Sud ponovo naglašava da podnosilac zahteva, izuzev tvrdnje o povredi člana 31 Ustava, kao rezultat imenovanja

- veštaka “u suprotnosti sa zakonskim odredbama” od strane Privatnog izvršitelja u Zaključku [P. br. 224/15] od 22. oktobra 2015. godine, ne potkrepljuje dovoljno niti argumentuje pred Sudom, kako je ovo tumačenje “zakonskih odredbi” od strane redovnih sudova, koje podnosilac zahteva nije precizirao u svom zahtevu, moglo da bude “očigledno pogrešno”, gde se, samim tim, i rezultiralo “arbitrarnim zaključcima” ili “očigledno neobrazloženim” za podnosioca zahteva ili kako su to postupci pred redovnim sudovima, u svojoj celini, mogli da budu pravični ili kako su mogli da budu arbitrarni.
77. Štaviše, Sud ocenjuje da je Apelacioni Sud uzeo u obzir sve činjenice i okolnosti slučaja kao i navode podnosioca zahteva koji su bili predstavljeni putem žalbe dužnika a protiv Naloga Privatnog izvršitelja [P. br. 224/15] od 11. oktobra 2016. godine.
78. S tim u vezi, Sud podseća na Rešenje Osnovnog Suda [PPP. br. 74/15] od 7. oktobra 2015. godine, kojim je naloženo Privatnom izvršitelju da imenuje veštaka za procenu nepokretnih imovina. Privatni izvršitelj je, u skladu sa gore navedenim Rešenjem, putem Zaključka [P. br. 224/15] od 22. oktobra 2015. godine, imenovao veštaka za procenu odgovarajućih nepokretnih imovina. Na osnovu spisa predmeta, nakon imenovanja veštaka i nakon njegove procene, Privatni izvršitelj je, putem odgovarajućih Zaključaka, zakazao prvu i drugu prodaju putem javne licitacije. Protiv gore navedenih Zaključaka Privatnog izvršitelja o prodaji nepokretnih imovina, dužnici su podneli i jedan zahtev za eliminisanje neregularnosti u izvršnom postupku, putem kojeg je, između ostalog, osporeno i pitanje imenovanja veštaka.
79. Sud podseća da je Osnovni Sud u Rešenju [PPP. br. 85/2016] od 12. januara 2017. godine, odbio zahtev dužnika za eliminisanje neregularnosti u izvršnom postupku kao neosnovan. Ove nalaze Osnovnog Suda je potvrdio i Apelacioni Sud u Rešenju [Ac. br. 845/2017] od 17. avgusta 2018. godine, kojim je odbio žalbu dužnika, a gde je procenio da: *“[...] napadnuto rešenje nije zahvaćeno ozbiljnim povredama odredbi parničnog i izvršnog postupka o kojima se ovaj sud stara po službenoj dužnosti, niti one na koje se poziva žalba. Samim tim, po činjeničnom stanju koje je pravilno i potpuno utvrđeno, pravično je primenjeno i materijalno pravo.”*
80. Dalje, Sud takođe primećuje da je pitanje imenovanja veštaka od strane Privatnog izvršitelja bilo spomenuto i u žalbi dužnika koja je uložena protiv Naloga Privatnog izvršitelja [P. br. 224/15] od 11. oktobra 2017. godine. U vezi sa žalbom dužnika, Sud podseća na Rešenje Apelacionog suda [Ac. br. 4737/2017] od 3. avgusta 2018. godine, kojim je potvrđen gore navedeni Nalog Privatnog izvršitelja gde je utvrđeno da su tvrdnje dužnika u njihovoj žalbi bile neosnovane.
81. Stoga, i na osnovu gore navedenog objašnjenja, Sud smatra da podnosilac zahteva nije dokazao niti je na dovoljan način potkrepio svoje tvrdnje u vezi sa imenovanjem veštaka “u suprotnosti sa zakonskim odredbama” od strane Privatnog izvršitelja, i, samim tim, ove tvrdnje su očigledno neosnovane po ustavnim osnovama, kako je to određeno u stavu 2 pravila 39 Poslovnika o Radu.

II. Što se tiče navoda o povredama članova 3, 33, 46 i 54 Ustava i međunarodnih instrumenata

82. Sud takođe podseća da podnosilac zahteva tvrdi i povredu članova 3, 33, 46 i 54 Ustava, za koje pred Sudom nije pružio nikakvo obrazloženje, i takođe tvrdi i povredu međunarodnih instrumenata, Konvencije o eliminisanju svih oblika diskriminacije žena i Univerzalne deklaracije o Ljudskim Pravima, ne precizirajući koji članovi ova dva međunarodna instrumenta su bili povređeni u njegovom slučaju.
83. Prilikom adresiranja ovih tvrdnji, Sud takođe razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio kriterijume o prihvatljivosti koji su određeni putem stava 2 člana 39 Poslovnika o Radu, odnosno kriterijum da zahtev treba da ne bude očigledno neosnovan da bi se mogao proglasiti prihvatljivim.
84. Sud podseća da ovo pravilo, na osnovu kako sudske prakse ESLJP-a tako i sudske prakse ovog Suda, omogućava Sudu da proglasi neprihvatljivim određene tvrdnje kao "*očigledno neosnovane*" po ustavnim osnovama, ukoliko iste "*nisu podržane ili neobrazložene*". Sud smatra da je ovo taj slučaj u vezi sa ovom kategorijom tvrdnji.
85. Sud, u tom kontekstu naglašava da, oslanjajući se na član 48 Zakona i na stavove (1) (d) i (2) pravila 39 Poslovnika o Radu i na svoju sudsku praksu, Sud je konstantno naglašavao da (i) strane su obavezne da jasno preciziraju i da na adekvatan način predstave činjenice i tvrdnje; i takođe (ii) da dokažu i na dovoljan način potkrepe svoje tvrdnje u vezi sa povredama njihovih prava ili ustavnih odredbi.
86. Sud takođe podseća da je Sud konstantno naglašavao da je samo spominjanje nekog člana Ustava, bez jasnog i adekvatnog obrazloženja kako je došlo do povrede tog prava, nije dovoljno kao argumenat da bi se aktivizirao mehanizam zaštite koji pružaju Ustav i Sud, kao institucija koja se stara o poštovanju ljudskih prava i sloboda. (Vidi, u tom kontekstu, slučajeve Suda KIO2/18, podnosilac *Vlada Republike Kosovo [Ministarstvo Sredine i Prostornog Planiranja]*, Rešenje o neprihvatljivosti od 20. juna 2019. godine, stav 36; i KI95/19, podnosilac *Ruzhdi Bejta*, Rešenje o neprihvatljivosti od 8. oktobra 2019. godine, stavovi 30-31; vidi takođe Smernice ESLJP-a o Kriterijumima o Prihvatljivosti od 30. aprila 2019. godine; deo I. Neprihvatljivost na osnovu merituma; A. Zahtevi očigledno neosnovani; 4. Neobrazloženi zahtevi: nedostatak dokaza, stavovi od 280 do 283).
87. U ovom konkretnom slučaju, podnosilac zahteva tvrdi povredu članova 3, 33, 46 i 54 Ustava, bez argumentacije i obrazloženja povrede istih putem osporenog Rešenja Apelacionog Suda, i takođe tvrdi povredu međunarodnih instrumenata, Konvencije o eliminisanju svih oblika diskriminacije žena i Univerzalne deklaracije o Ljudskim Pravima, ne precizirajući koji članovi ova dva međunarodna instrumenta su bili povređeni u njegovom slučaju.

88. Dakle, tvrdnje podnosioca zahteva u vezi sa povredama članova 3, 33, 46 i 54 Ustava, kao i povrede Konvencije o eliminisanju svih oblika diskriminacije žena i Univerzalne deklaracije o Ljudskim Pravima, su tvrdnje koje *“nisu podržane ili neobrazložene”*, i, samim tim, neprihvatljive kao očigledno neosnovane po ustavnim osnovama, kako je to određeno u stavu (2) pravila 39 Poslovnika o Radu.
89. Stoga, i na kraju, Sud utvrđuje da je zahtev podnosioca zahteva neprihvatljiv zato što (i) tvrdnje u vezi sa povredama člana 31 Ustava, a koje se tiču ništavnosti Ugovora o Kreditu i Hipoteke kao rezultat nedostatka *“legalizacije ili noterizacije istih”* i nedostatka *“saglasnosti za hipoteku”* od strane supruge podnosioca zahteva, su neprihvatljive kao rezultat neiscrpljenja pravnih sredstava u skladu sa stavom 1 i 7 člana 113 Ustava, stavom 2 člana 47 Zakona, i tačke (b) stava 1 pravila 39 Poslovnika o Radu; (ii) tvrdnje u vezi sa povredama člana 31 Ustava a koje se tiču imenovanja veštaka za procenu vrednosti nepokretnih imovina od strane Privatnog izvršitelja, su neprihvatljive zato što su očigledno neosnovane po ustavnim osnovama, kako je to određeno u članovima 47 i 48 Zakona i stavu 2 pravila 39 Poslovnika o Radu; i (iii) tvrdnje u vezi sa povredama članova 3, 33, 46 i 54 Ustava, kao i povrede međunarodnih instrumenata, Konvencije o eliminisanju svih oblika diskriminacije žena i Univerzalne deklaracije o Ljudskim Pravima, su neprihvatljive jer su iste tvrdnje koje *“nisu podržane ili neobrazložene”*, i, samim tim, neprihvatljive kao očigledno neosnovane po ustavnim osnovama, kako je to određeno u članovima 47 i 48 Zakona i stavu 2 pravila 39 Poslovnika o Radu.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu da članom 113.7 Ustava, članovima 20, 47 i 48 Zakona kao i u skladu sa pravilima 39 (1) (d) i (2); i 39 (1) (b) Poslovnika o Radu, dana 24. juna 2020. godine, jednoglasno:

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ovo Rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Gresa Caka-Nimani
Gresa Caka-Nimani

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi
Arta Rama-Hajrizi